

Etkili Ö?retmen Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Etkili Ö?retmen Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21425>

Özet

Etkili Ö?retmen Envanteri (EÖE), Çetin Toraman ve Mustafa Çakmak taraf?ndan 2020 y?l?nda geli?tirilen bir psikometrik araçtır. Bu envanterin temel amac?, ö?retmen adaylar?nın ve mevcut ö?retmenlerin sahip oldu?u veya benimsedi?i dü?ünülen etkili ö?retmenlik özelliklerini sistematik olarak de?erlendirmektir. Ölçek geli?tirme çal??mas?, etkili ö?retmen özelliklerinin belirlenmesi ve bu özelliklerin ö?retmenlik mesle?ini seçme nedenleriyle olan ili?kisinin incelenmesi ba?lam?nda gerçekte?irilmi?tir. Ölçek, e?itim bilimleri alan?ndaki ara?t?rmacılara, ö?retmen yeterliliklerini ve mesleki motivasyonlar?n? anlamada önemli bir veri kayna?? sunmaktadır.

Ölçek geli?tirme süreci, hem yap? geçerlili?i hem de iç tutarlılık (Cronbach Alfa) analizleri ile desteklenmi? olup, güvenilir ve geçerli sonuçlar sa?lamay? hedeflemektedir. Envanter, ö?retmenlik mesle?inin gerektirdi?i temel yeterlilikleri ve etik de?erleri öz bildirim yoluyla ölçmektedir.

Anahtar Kelimeler

Etkili ö?retmen, ölçme arac?, ö?retmen özellikleri, mesleki seçim, ö?retmenlik mesle?i, psikometrik ölçek.

Yazarlar

Çetin Toraman, Mustafa Çakmak

Amaç

Etkili Ö?retmen Envanteri, e?itim alan?nda görev yapan veya ö?retmenlik mesle?ine haz?rlanan bireylerin algıladıkları etkili ö?retmenlik özelliklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmi?tir. Ölçeğin birincil amac?, etkili kabul edilen pedagojik ve ki?isel özelliklerin ne ölçüde benimsendi?ini tespit etmektir.

Bu envanter, etkili ö?retmen özelliklerinin, bireylerin ö?retmenlik mesle?ini seçme nedenleriyle olan korelasyonel ilişkilerini analiz etmeye olanak tan?maktadır. Bu sayede, ö?retmen e?itim programları'nın etkinli?ini de?erlendirmek ve ö?retmen adayları'nın mesleki yeterliliklerini geli?tirmeye yönelik geri bildirim sa?lamak hedeflenmi?tir. Ölçek, alan yaz?na nitelikli bir ölçme arac? kazandı?ırma hedefiyle ortaya ç?km??tır.

Yapı

Ölçeğin ölçtü?ü temel psikolojik yapı, bireylerin algıladıkları ve uyguladıkları **Etkili Ö?retmen Özellikleri** (Effective Teacher Characteristics) bütünüdür. Bu yapı, sadece pedagojik bilgi ve becerileri de?il, aynı zamanda ö?rencilere yönelik tutum, adalet anlayışı ve mesleki gelişime

aç?kl?k gibi kritik ki?isel nitelikleri de kapsamaktadır.

Ölçek maddeleri, ö?retmenin s?n?fta sergiledi?i davran??sal yeterlilikleri ve ö?rencilere kar?? tak?nd??? etik tutumlar? de?erlendirmeye odaklanm??t?r. Örnek maddelerde görüldü?ü gibi, bireysel farklılıklara sayg?, adil davran?? ve mesleki yenilikleri takip etme gibi davran??lar, bu yap?n?n temel bile?enlerini olu?turmaktadır.

Geçerlik

Etkili Ö?retmen Envanteri'nin geçerlik çal??malar? kapsamında **Yap? Geçerlili?i** incelenmi?tir. Yap? geçerlili?i, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ve kapsamlı bir ?ekilde ölçtü?ünü belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Bu çal??ma, envanterin maddelerinin, kuramsal olarak belirlenen boyutlar altında yeterli düzeyde gruplandırılm?? ve ölçülen yap?y? temsil etti?ini istatistiksel analizlerle do?rulam??t?r. Yap? geçerlili?inin sa?lanması, envanterin etkili ö?retmenlik kavram?n? do?ru bir ?ekilde yansıtılm??n? göstermektedir.

Güvenirlik

Envanterin iç tutarlılı??n? de?erlendirmek amacıyla **Cronbach Alfa Güvenirlik Katsay?s?** hesaplanm??t?r. Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösteren yaygın kullanılan bir güvenilirlik ölçüsüdür.

Elde edilen yüksek Cronbach Alfa katsay?s?, Etkili Ö?retmen Envanteri'nin maddelerinin homojen oldu?unu, tutarlı oldu?unu ve dolay?s?yla güvenilir ölçümler sundu?unu i?aret etmektedir. Bu sonuçlar, ölçe?in farklı uygulamalarda kararlı ve tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Envanterin geli?tirme sürecinde, ölçe?in faktör yap?s?n? ortaya ç?karmak ve teorik boyutlar?n? desteklemek amacıyla **Faktör Analizi** tekniklerinden faydalanılm??t?r. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n istatistiksel olarak anlamlı oldu?unu ve etkili ö?retmenlik kavram?n?n alt bile?enlerini ayrıştırdı??n? göstermi?tir.

Faktör analizi (Factor Analysis) sonuçlar?, ölçek maddelerinin pedagojik yeterlilik, ö?renci il?kileri ve mesleki geli?im gibi farklı boyutlar altında toplandı??n? do?rulam??t?r. Bu yap?sal do?rulama, ölçe?in geçerlilik kanıtlar?n?n önemli bir parças?n? olu?turmaktadır.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme

Format: 5'li Likert Ölçe?i (Kesinlikle Kat?l?yorum / Kat?l?yorum / Karars?z?m / Kat?lm?yorum / Kesinlikle Kat?lm?yorum)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler, ö?retmen adaylar? ve e?itim bilimleri alan?nda çal??an profesyoneller.

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas?, farklı kademelerde görev yapan ö?retmenler ve e?itim fakültesi ö?rencileri üzerinde gerçekleştirilmi? ve standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Envanteri (Self-Report Inventory), kat?l?mc?lar?n kendi ö?retmenlik özelliklerini de?erlendirmesine dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen yeterlili?i, pedagojik özellikler, mesleki geli?im, iç tutarlılık, yap? geçerlili?i, e?itim psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Çetin Toraman

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il

Kurum E-posta Adresleri: toramanacademic@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Makale referans?nda belirtilen akademik kurum adresleri geçerlidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Envanterin geli?tirme ve yay?n y?li? **2020**'dir. Ölçe?in akademik veya ara?t?rma amaçlı? kullan?m? için sorumlu yazar Çetin Toraman ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. İleti?im e-posta adresi: toramanacademic@gmail.com

Ölçe?in orijinal makalesi açık erişimli bir dergide yay?mlanm??t?r, ancak ölçek maddelerinin bütün olarak kullan?m? için yazardan resmi izin alınması gerekmektedir.

Kaynaklar

Toraman, Ç., & Çakmak, M. (2020). The relationship between effective teacher characteristics and reasons for choosing teaching profession: Development of an effective teacher inventory. *International Journal of Assessment Tools in Education*, 7(3), 420-435. DOI: <https://doi.org/10.21449/ijate.707272>

Makalenin bulundu?u Dergipark ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [etkili-ogretmen-envanteri-toad.pdf](http://dergipark.org.tr/etkili-ogretmen-envanteri-toad.pdf)

Ölçe?in DOCX format?ndaki dosyas? buradan indirilebilir: [etkili-ogretmen-envanteri-toad.docx](http://dergipark.org.tr/etkili-ogretmen-envanteri-toad.docx)

Etkili Ö?retmen Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

Konuyla ilgili bilgileri gerekti?inde detayland?r?r?m.

Ö?rencilerin bireysel farkl?l?klar?n? dikkate al?r?m.

Ö?rencilerime adil davran?r?m.

Yenilikleri izlerim.